ii. 940.8.

अनुदात्तता (anudātta-tā) *f.* **AI** the state of being a vowel which has the high pitch accent marked by horizontal stroke below it अत्रान्त्यस्योदात्तस्यानुदात्ततां प्रत्येके विवदन्ते Bhāṣikasūtra 1.22; **AII** the state of being that which has low tone produced at the lower part of the articulatory organs तद्धि 'काष्ठाध्यापकः' इत्यादौ अनुदात्तताविधानाय LaŚabdeŚe. ii. 1112.5; **B** meanness चिरमाकलयन्नेवमग्रजस्यानुदात्तताम् MahāP. 36.91.

अनुदात्तत्व (anudātta-tva) *n.* **AI** the state of having a lax tone प्रयोजनमतो लसार्वधातुकानुदात्तत्वे Vār. 4 *on* P. i. 1.66-67; देवब्रह्मणोरनुदात्तत्वमेके Vār. 1 *on* P. i. 2.38; Vār. 2 *on* P. iii. 1.3; Vār. 6 *on* P. iii. 1.34; Vār. 1 *on* P. iv. 1.60; Vār. 1 *on* P. vi. 1.86; Vār. 1 *on* P. viii. 1.70; वक्ष्यति तास्यादिभ्योऽनुदात्तत्वे सप्तमीनिर्देशोऽभ्यस्तसिजर्थ इति MahāBh. i. 173.4 (*on* i. 1.66-67); क्रियमाणेऽपि प्रत्ययसंज्ञानियोगेनाद्युदात्तत्वेऽनुदात्तत्वे च कस्मादेव तदादेराद्युदात्तत्वं न भवति तदन्तस्य चानुदात्तत्वम् MahāBh. ii. 7.1 (*on* iii. 1.3); ii. 51.8 (*on* iii. 1.44); iii. 303.5 (*on* vii. 2.82); **AII** the state of being a verbal base marked with a grave accent (in the Dhātupāṭha) वध इट्प्रतिषेधः संनिपात एकाच्त्वात्प्रकृतेश्चानुदात्तत्वात् Vār. 2 *on* P. vii. 2.10; सर्वेषामनुदात्तत्वादिट्प्रतिषेधे प्राप्तेऽस्यारम्भः Prasā. ii. 90.15; **AIII** the state of having a lax tone produced at the lower part of the articulatory organs किं चोदात्तानुदात्तत्वदीर्घत्वह्रस्वतादयः । गादिस्थाः ĀtmaSi. 63.25; आदेशस्यैव प्रत्याख्यानं क्रियते अनुदात्तत्वमात्रमेव विधेयम् Pradī. ii 548B.23 (*on* ii. 4.32); एकमचं वर्जयित्वा शिष्टानामचाम् अनेन अनुदात्तत्वं क्रियते Pradī. v. 146A.7 (*on* vi. 1.158); v. 167A.32 (*on* vi. 1.186); उदात्तानुदात्तत्वे वर्णधर्मौ समाह्रियेते यस्मिन् सोऽच् स्वरितसंज्ञः स्यात् SiddhāKau. 4A.7 (*on* i. 2 31); 447A.2 (*on* iii. 1.11); 611B.4 (*on* viii. 2.100); आद्यस्य शेषनिघातेनानुदात्तत्वम् LaŚabdeŚe. i. 25.7; i. 267.9; **AIV** the state of being a verbal base having a grave vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) अनुक्तमप्यनुदात्तत्वमुपदेशपारंपर्यादवगम्यते DhātuPra. 1.902 (65.19); स्वरतेरनुदात्तत्वात्प्रतिषेधे प्राप्ते … विकल्पार्थं वचनम् Prasā. ii. 59.15; तृप्यतिदृप्यत्योरनुदात्तत्वमागमार्थम् Prasā. ii. 78.14; **BI** the state of not being agreeable दुर्भणत्वानुदात्तत्वक्लिष्टत्वाश्रव्यतादयः । वेदधर्मा हि दृश्यन्ते नास्तिकादिवचःस्वपि TattvSam. 2788; **BII** the state of being devoid of noble qualities अर्थसंपदा यदनुदात्तत्वं निषिञ्चन्ति कवयस्तर्हि तदनोजः स्यात् Kāvyānu.(He.) 233.7.

अनुदात्तत्वगुणविशिष्ट (anudāttatvaguṇa-viśiṣṭa) *adj.* characterized by the quality of being that which has a lax tone produced at the lower part of the articulatory organs अनुदात्तत्वगुणविशिष्टयोर्विधानादिति भावः LaŚabdeŚe. i. 332.21.

अनुदात्तत्वप्रतिज्ञान (anudāttatva-pratijñāna) *n.* express statement of being a verbal base gravely accented (in the Dhātupāṭha) एकाचामेव अनुदात्तत्वप्रतिज्ञानात् अनुदात्तग्रहणेनैवातिप्रसङ्गवारणात्प्रश्नः Pradī. vi. 106.25 (*on* vii. 2.10); vi. 134.16 (*on* vii. 2.44)

अनुदात्तत्वलक्षण (anudāttatva-lakṣaṇa) *adj.* conditioned by being a low-pitch vowel मल्लिकेत्यादि । अत्रानुदात्तत्वलक्षणस्याञो लुप् Prasā. i. 812.7.

अनुदात्तत्ववत् (anudāttatva-vat) *adv.* as in the case of being that which has a lax tone produced in the lower part of the articulatory organs ह्रस्वत्वदीर्घत्वोदात्तत्वानुदात्तत्ववत् स्त्रीत्वपुंस्त्वादिविरुद्धधर्मवत्त्वाच्छब्दा भिद्यन्ते VaiyāBhū. 123.11 (*on* 25)

अनुदात्तत्वविधान (anudāttatva-vidhāna) *n.* prescription about being that which has a lax tone produced in the lower part of the articulatory organs ङीष एव त्वनुदात्तत्वविधाने ङीषोऽत्र प्रतिषिद्धत्वाद्दोषाभावः Pradī. ii. 418A.39 (*on* ii. 2.3); आगमानां च अनुदात्तत्वविधानादाद्युदात्तत्वस्यासंभवः PadMañ. *on* KāśiVṛ. *on* P. iii. 1.1.

अनुदात्तत्वस्मरण (anudāttatva-smaraṇa) *n.* prescription of being a gravely accented vowel अनुदात्तं पदमेकवर्जमिति सूत्रेण यस्मिन् पदे उदात्तः स्वरितो वा विधीयते तमेकं विहाय शिष्टस्यानुदात्तत्वस्मरणात् VedāntKa. 205.6 (*on* i. 4.11)

अनुदात्तत्वाक्षति (anudāttatvākṣati) *f.* non-loss (i.e. retention) of being a verbal base gravely accented (in the Dhātupāṭha) ननु वधादावाद्युदात्तनिपातनेऽपि न सिध्यति सत्युपदेशे तस्यानुदात्तत्वाक्षतेः LaŚabdeŚe. ii. 469.6.

अनुदात्तत्वाभाव (anudāttatvābhāva) *m.* absence of being that which has lax tone produced in the lower part of the articulatory organs अनुदात्तत्वाभावे प्रकृतिस्वरो भवति Pradī. vii. 10.12 (*on* viii. 1.1)

अनुदात्तत्वार्थ (anudāttatvārtha) *adj.* meant for the sake of being that which has a lax tone produced in the lower part of the articulatory organs (प्रावृषष्ठप् P. iv. 3.26) पकारः अनुदात्तत्वार्थः Prasā. i. 768.11; पित्त्वं तु … मतोरनुदात्तत्वार्थम् LaŚabdeŚe. ii. 255.1.

अनुदात्तत्वार्थम् (anudāttatvārtham) *adv.* for the sake of being that which has a lax tone produced in the lower part of the articulatory organs उछि उञ्छे ।… तुदादावप्ययं पठिष्यते । शपोऽनुदात्तत्वार्थमिह पठ्यते DhātuPra. 1.212 (23.16)

अनुदात्तत्वोपलक्षण (anudāttatvopalakṣaṇa) *n.* indication of being a gravely accented vowel (in the Dhātupāṭha) अनिट इति अनुदात्तत्वोपलक्षणम् Prasā. ii. 79.10.

अनुदात्तधर्मोपजन (anudāttadharmopajana) *m.* addition of the quality of lax tone अनुदात्तधर्मोपजनो व्यञ्जनेषु नास्ति Pradī. vi(1). 11.17 (*on* vii. 1.2)

अनुदात्तधातुसंग्रह (anudāttadhātu-saṅgraha) *m.* collection of verbal bases which are gravely accented (in the Dhātupāṭha) अनुदात्तधातुसंग्रहः समाप्त इत्यर्थः Prasā. ii. 79.12.

अनुदात्तनिबन्धन (anudātta-nibandhana) *adj.* dependent on a verbal base having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) अन्यत्रापि अनुदात्तनिबन्धनस्य आत्मनेपदस्यानित्यत्वं ज्ञापकेन द्रष्टव्यम् KāvyālaṅSū. v. 2.4.

अनुदात्तनिमित्त (anudātta-nimitta) *adj.* caused by a verbal base having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) चक्षिङः … ङित्करणम् … अनुदात्तनिमित्तस्यात्मनेपदस्यानित्यत्वज्ञापनार्थम् KāvyālaṅSū. v. 2.4.

अनुदात्तनिवृत्तिस्वर (anudāttanivṛtti-svara) *m.* [w. r. for उदात्तनिवृत्तिस्वर] PadMañ. *on* KāśiVṛ. *on* P. vi. 4.22; LaŚabdeŚe. i. 392.14; ii. 255.1.

अनुदात्तपर (anudātta-para) *adj.* **1** intended as a gravely accented vowel तृतीयेषु पादेषूदात्तमनुदात्तपरं यत् प्रथमं तन्निनर्देत् ĀśvaŚS. II. ii.3.9; **2** followed by a gravely accented vowel इवर्णमुभयतो ह्रस्वमुदात्तपूर्वमनुदात्तपरँ स्वरितम् VājaPrāti. 4.135.

अनुदात्तपरिभाषा (anudātta-paribhāṣā) *f.* convention or meta-rule regarding dependant grave accent, viz. अनुदात्तं पदमेकवर्जम् (P. vi. 1.158) शेषनिघातोऽपि न भवति, यथोद्देशपक्षेऽनुदात्तपरिभाषायां कर्तव्यायाम् असिद्धत्वेन वर्ज्यमानाभावात् PadMañ. *on* KāśiVṛ. *on* P. i. 2.37.

अनुदात्तपाठ (anudātta-pāṭha) *m.* mention of a verbal base having a gravely accented vowel as an indicatory sound (in the Dhātupāṭha) भाष्यद्वयप्रामाण्यात् तद्विशिष्टेष्वपि अनुदात्तपाठः पाणिनेरिति ज्ञायते इत्याहुः LaŚabdeŚe. ii. 547.1.

अनुदात्तपूर्व (anudātta-pūrva) *adj.* preceded by a grave vowel सयकारवकारं त्वक्षरं यत्र स्वर्यते स्थिते परे अनुदात्तपूर्वेऽपूर्वे वा नित्य इत्येव जानीयात् TaiPrāti. 20.3; अनुदात्तपूर्वात् संयोगाद्यवान्तात् स्वरितं परमपूर्वं वा जात्यः CaturA. (Śau.) 3.57.

अनुदात्तप्रकृति (anudātta-prakṛti) *adj.* having the nature of a grave accent निपात इत्येके । तत्कथमनुदात्तप्रकृति नाम स्यात् Nir. 1.8 (34.12)

अनुदात्तप्रतिज्ञान (anudātta-pratijñāna) *n.* express statement of a verbal base having a gravely accented vowel (in the Dhātupāṭha) अन्येषां धातूनामनुदात्तप्रतिज्ञानमनर्थकं स्यात् Nyās. ii. 696.16 (*on* vii. 2.10); अनुदात्तप्रतिज्ञाने तु द्वयोरपि विधित्वाद् विप्रतिषेधोपपत्तिः Pradī. vi. 135.14 (*on* vii. 2.44)

अनुदात्तप्रत्यय (anudātta-pratyaya) *adj.* followed by a gravely accented syllable इ उ वर्णौ यदोदात्तावापद्येते यवौ क्वचित् । अनुदात्तप्रत्यये स्याद्विद्धि क्षैप्रस्य लक्षणम् MāṇḍūŚi. 7.6.

अनुदात्तप्रदेश (anudātta-pradeśa) *m.* place or example of the designation *anudātta* अनुदात्तप्रदेशा अनुदात्तौ सुप्पितावित्येवमादयः KāśiVṛ. *on* i. 2.30; Prasā. i. 23.15.

अनुदात्तभाविन् (anudātta-bhāvin) *adj.* [w. r. for उदात्तभाविन्] Nyās. i. 459.18 (*on* ii. 4.33)

अनुदात्तमात्रग्रहणार्थ (anudāttamātragrahaṇārtha) *adj.* meant for the sake of the inclusion of all types of grave accent (independent and dependent resulting from P. vi. 1.158) तयोरुदात्तस्वरितयोर्वैकत्र पदेऽ-